

Voordracht voor de Staf Afval en Reiniging van 05 juni 2023

Portefeuille
Agendapunt

Afval en Reiniging (45)
B2

Onderwerp

Update proeftuin afvalinzameling 9 straatjes

Gevraagde beslispunten

1. Kennisnemen van de voortgang van de proeftuin 9 straatjes;
2. Kennisnemen van de tijdelijke opschorting van de uitrol van de laatste twee buurten in de 9 straatjes;
3. Kennisnemen van het, volgens de afspraak, stoppen van de proef in de Passeerdersgrachtbuurt;
4. Kennisnemen van het lopende onderzoek van Royal HaskoningDHV naar de kosten van alternatieve inzamelsystemen voor een deel van het centrum van Amsterdam;
5. Kennisnemen van het vervolg 9 straatjes.

Onderbouwing beslispunten

Ad1. Kennisnemen van de voortgang van de proeftuin 9 straatjes

Voor het centrum werken we aan een toekomstbestendige manier van inzamelen van afval en grondstoffen. De huidige manier van afvalinzameling middels zakken op straat brengt een aantal problemen met zich mee. Door het gebruik van zware vuilniswagens is er veel belasting op zwakke bruggen en kademuren en ontstaat overlast door bijvoorbeeld verkeersopstoppingen en lawaai. Daarnaast ontstaat een vies straatbeeld en zwerfvuil, veroorzaakt door de aanwezigheid van vuilniszakken, vaak ook nog eens kapotgescheurd door ratten en meeuwen. Om de problemen het hoofd te bieden wordt gezocht naar passende manieren van afvalinzameling.

De proeftuin 9 straatjes loopt tot en met eind 2025. In dit gebied zamelen we huishoudelijk én bedrijfsafval in onder de noemer stedelijk afval waarbij de gemeente regie heeft over beide afvalstromen. We noemen dit Afval op Afspraak. De bewoners en bedrijven hebben een app waarmee ze een afhaalmoment met ons plannen. Dit is een tijdsblok van twee uur waarin we langskomen met een kleine elektrische wagen of bakfiets. De afspraken kunnen op dit moment 7 dagen per week worden gepland. Het doel van deze pilot is om ervaring op te doen met het inzamelen van stedelijk afval, beter scheiden, minder rijbewegingen en minder CO₂ uitstoot, hoogwaardiger verwerken van afvalstromen en beter samenwerken in de afvalketen. Tegelijkertijd willen we ervaring op doen met een alternatieve inzameling daar waar geen ondergrondse containers mogelijk zijn.

Het afval halen we gescheiden op en wordt overgeslagen op de afvalboot. De afvalboot ligt op dit moment op het Singel. In de afvalboot wordt het afval gescheiden opgeslagen, de boot wordt bijna dagelijks gewisseld en de afvalstromen worden gescheiden in de haven verwerkt door verwerkingsbedrijf PreZero.

De uitrol van de nieuwe dienstverlening in de 9 straatjes doen we stapsgewijs. We leren continu en in elke volgende stap van de uitrol verwerken we zo veel als mogelijk de feedback van de bewoner en de bedrijven in de dienstverlening. Het gebied is opgedeeld in

vier gelijke buurten waarvan de eerste twee buurten (Leidsegracht Noord en Felix Meritis 1) nu zijn uitgerold. In deze twee buurten mag geen afval meer op straat staan en hier gelden de aanbiedregels van Afval op Afspraak. De laatste twee buurten (Felix Meritis 2 & 3) staan gepland om na de zomer uit te rollen. Tot die tijd mag het afval in deze laatste twee buurten buiten worden aangeboden op de geldende inzameldagen.

Voor de dagelijkse operatie is een dashboard ontwikkeld. Aan de hand van het dashboard krijgen we beter zicht op de dienstverlening en passen we deze waar nodig aan. In de bijlage is een snapshot van het dashboard opgenomen om een beeld te geven welke informatie we naar boven krijgen. De highlights van de rapportage zijn als volgt:

- Er zijn circa 1.600 ophaalmomenten per week; woensdag is de drukste dag
- Gemiddeld zijn er per huishouden 0,75 ophaalmomenten per week
- Circa 10% van de bewoners brengt het afval zelf weg naar de boot
- In de afgelopen periode was het percentage 'op tijd ophalen binnen het tijdvak van 2 uur' circa 95%. Na de uitbreiding is dit gezakt naar circa 85%. We onderzoeken op dit moment de mogelijke oorzaken.
- We halen per week circa 7 ton gescheiden afval op waarvan 72% restafval. Er is nu nog geen focus op het beter scheiden van het afval. De focus ligt op het de uitrol in het hele gebied en zorgen dat de logistiek en operatie goed draait. Toch is er al spontaan een scheidingspercentage van 28% ontstaan.

Tegelijkertijd loopt er ook een landelijke lobby samen met andere gemeenten om meer ruimte te creëren voor verder onderzoek naar het inzamelen van het stedelijk afval. In het najaar komen we hier graag in meer detail op terug.

Ad2. Kennisnemen van de tijdelijke opschorting van de uitrol in de laatste twee buurten in de 9 straatjes.

We hebben de uitrol van Afval op Afspraak naar de laatste twee buurten in overleg met o.a. de stadsdeelbestuurder M. Mos op dit moment voor enkele maanden opgeschort om de volgende redenen:

- We willen samen met de portefeuillehouder, de heer Mos, in gesprek gaan met een aantal bewoners in de buurt. Ondanks meerdere communicatiemomenten in de buurt, voelt een aantal bewoners zich niet goed geïnformeerd en daarmee min of meer overvallen met de nieuwe dienstverlening Afval op Afspraak. Het gesprek met de buurt heeft inmiddels plaats gevonden op woensdag 24 mei 2023. Het verkorte gespreksverslag is bijgesloten.
- Op het stuk van de Singel waar nu de afvalboot ligt zijn bewoners ongerust over het toenemen van het verkeer van de kleine elektrische auto's. We willen de logistiek van de inzameling verbeteren en, daar waar nodig, aanpassen aan de verdere uitrol. We onderzoeken onder andere een plek aan de Appeltjesmarkt voor een extra afvalboot om de drukte aan het Singel zoveel mogelijk op te vangen.
- Op dit moment werken we met de app van Seenons. De app is cruciaal in de dienstverlening naar de bewoners en bedrijven. Seenons heeft aangegeven te willen focussen op de bedrijfsafvalmarkt en wil stoppen op de particuliere markt. Dit heeft impact op onze dienstverlening. We maken op dit moment een inventarisatie van de mogelijkheden en komen daar voor de zomer nog op terug.

Ad3. Kennisnemen van het, volgens de afspraak, stoppen van de proef in de Passeerdersgrachtbuurt

De proef in de Passeerdersgrachtbuurt stopt per begin juli 2023 conform de afspraak met de bewoners. Er is een bewonersavond gepland op 27 juni 2023 samen met de heer Mos. De feedback willen we zo veel als mogelijk meenemen in de verdere uitrol in de 9 straatjes. De bewonersbrief is bijgesloten.

Ad4. Kennisnemen van het lopende onderzoek van Royal HaskoningDHV naar de kosten van alternatieve inzamelsystemen voor een deel van het centrum van Amsterdam

In het onderzoek van Royal HaskoningDHV zijn twee inzamelconcepten vergeleken:

1. On demand (op afspraak) inzameling met bakfietsen conform het model wat wordt gehanteerd in de 9 straatjes. De feitelijke operationele cijfers dienen hierbij als basis voor de business case;
2. Straatinzameling met kleine hekkenwagens.

Het onderzoek geeft inzicht geven in de bijkomende kosten en baten, maar ook in de maatschappelijke impact die deze concepten bieden als deze worden uitgerold naar een gebied van circa 44.000 huishoudens in Amsterdam Centrum. De concept-rapportage van het onderzoek willen we graag nog voor de zomer met u en portefeuillehouder M. Mos bespreken. Op basis van het rapport willen we een doorkijkje maken voor de komende jaren op welke wijze de alternatieve manier van inzamelen mogelijk kan worden uitgerold tot de nieuwe permanente manier van inzamelen.

Ad5. Kennisnemen van het vervolg van de 9 straatjes

De proef in de 9 straatjes loopt tot en met eind 2025. We gebruiken deze periode om het inzamelen van stedelijk afval zo veel mogelijk te testen in de praktijk op haalbaarheid in de hele keten van afvalinzameling. De lessons learned passen we direct toe bij andere proeven die we starten in het centrum. De proeven staan op genoemd in het afvalplan Centrum. Het streven is om het einde van de proef in de 9 straatjes te gebruiken als startdatum voor een nieuwe manier van inzamelen in een deel van het centrum. Vanaf 1 januari 2026 willen we niet alleen voor de 9 straatjes maar voor een groter deel van het centrum starten met een nieuwe manier van inzamelen. In het najaar van 2023 gaan we de benodigde programmering voor deze transitie uitwerken om klaar te zijn voor de voorjaarsnota van 2024.

Volgende processtappen

- Bespreken eerste resultaten van het onderzoek van Royal Haskoning DHV in de staf van 3 juli 2023
- Ter kennisname agenderen bij het BOSS van 17 juli 2023

Advies, afstemming en participatie

n.v.t.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2023-045010	230522_Samenvatting gesprek afvalinzameling negen straatjes.pdf (pdf)
AD2023-045012	Brief stoppen proef DEF.pdf (pdf)
AD2023-045009	Staf Afval en Reiniging Voordracht (pdf)
AD2023-045011	dashboard inzameling 9 straatjes - week 21.docx (msw12)

Behandelend ambtenaar of indienend raadslid (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Directie Afval en Grondstoffen 5.1, 2, e

5.1, 2, e

Uitslag
